

"MET KLEUR DRUK JE LICHT UIT"

Architect Kurt Vandenbogaerde ontwerpt architectuur waar mensen zich beter in voelen. Kleur, licht, zicht, materialen en oriëntatie zijn enkele aandachtspunten waar hij zich gretig op stort. Zelfs een vleugje onderhuidse humor sleept hij af en toe in zijn ontwerpen. "Humor gooit de gesprekken open", zegt de architect.

Philip Willaert

Arch. Kurt Vandenbogaerde:

"Kleuren geven het gemoed weer en bepalen een stemming. Het is echter de kunst om kleuren te doseren"

FORMEEL OF 4-MAIL?

4-mail is de naam van het bureau van architect Kurt Vandenbogaerde uit Brugge. De afkorting staat voor Multidisciplinair Architectuur- en Interior design Labo en zegt veel over het denken en handelen van het jonge kantoor. Maar de naam heeft vooral ook een meerlagige betekenis: naast duidelijk en de vorm betreffend, is een 'formeel' een houten boogconstructie waarop een boog of gewelf gemetseld wordt en dat na voltooiing daarvan wordt weggenomen. De figuurlijke betekenis die hij eraan geeft: het kunnen steunen, vertrouwen op een team van mensen die je begeleiden tijdens de constructie van je droom, in casu je woning of ander bouwwerk, en erop kunnen rekenen dat na het weghalen van dat team de constructie naar je wensen voltooid is.

Kurt Vandenbogaerde: "Mijn vader was apotheker en ik had aanvankelijk ook wel zin in

wetenschappen. Ik wilde iets doen waar mensen zich goed bij voelen. Dat heb ik perfect gevonden in de architectuur en in het ontwerpen. Ik wilde eerst nog productontwikkeling studeren aan het Henry Vande Velde Instituut na mijn studies, maar dat duurde nog drie extra jaren. Te lang voor mij. Ik heb mijn uiteindelijke keuze niet beklagd."

Vandaag leidt hij een team van vier medewerkers en steunt hij op de ervaring die hij opliep in andere bureaus. Na zijn studies aan het Sint-Lucas in Gent belandde hij bij het gerenommeerde ontwerp bureau Nero in Gent. "Dat was een uitstekend bureau om stage te lopen. Ik ontmoette er een leuke en aangename manier van werken. We deden mee aan wedstrijden. Daar heb ik geleerd om goede analyses te maken over het functioneren van gebouwen. Als je een kantoor of huis ontwerpt moet je erachter zien te komen hoe daarin geleefd en gewerkt wordt."

KLEINE WONINGEN GROTER DOEN LIJKEN

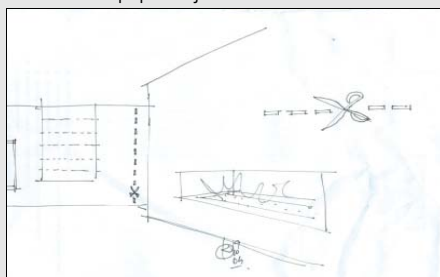
Een van zijn eerste projecten waarover Vandenbogaerde de volle verantwoordelijkheid kreeg onder de auspiciën van Nero was het nieuw te bouwen complex van de Vlaamse Diabetes Vereniging aan de Ottergemsesteenweg in Gent. Ik onderzocht hoe ik de zonering van het Diabeteshuis moest organiseren om onderscheid te maken tussen het publieke en het kantoorgedeelte. Vormelijk heb ik het gebouw zeer scherp getekend, even scherp en strak als

TWEE HUISJES, EEN WONING

Architect Kurt Vandenbogaerde kreeg de unieke kans om twee naast elkaar gelegen huizen in het historische centrum van Brugge te kopen: "Het was een gelukkig toeval om de rijwoning naast mijn hoekwoning te kopen. Ik besloot om beide woningen samen te voegen en de woning als extra ruimte te beschouwen. Een knippatroon met schaarmotief op de wanden en plafonds markeert nog deze opdeling (zie schets onder). Er is een inkom, een zitruimte op de gelijkvloerse verdieping en een master bedroom met dressing. Ik wilde er echt iets van maken en mij bewijzen als jonge architect."

Aan het voorkomen van de woning werd niet getornd, behoudens een hedendaags eerherstel van een oud venstertje tussen voordeur en raam. Het interieur moest ruim en licht aanvoelen, efficiënt en gebruiksvriendelijk zijn en geschikt voor de beroepspraktijk. Verder wilde de architect laten zien wat de mogelijkheden zijn van verschillende materiaaltoepassingen. Geenszins wilde hij er een showroom van maken.

Kurt Vandenbogaerde: "Niets is moeilijker dan je eigen woning ontwerpen. Honderden schetsjes heb ik van elke ruimte gemaakt. Je moet daarnaast rekening houden met de soms lastige gemeentelijke verordeningen van de stad Brugge en de 'fiches' van dienst Monumentenzorg. Zo moest ik een oude moerbalk bewaren."

4-MAIL IN EEN NOTENDOP

Oprichtingsjaar:	2002
Vestiging:	Brugge
Bestuurder:	Kurt Vandenbogaerde
Medewerkers:	4 architecten

Enkele projecten:

- Samenvoeging twee woningen naar één woning (Brugge)
- Verbouwen handelspand tot meergezinswoning (Damme) *in uitvoering*
- Verbouwen en uitbreiden schoonheidssalon (Brugge) *in uitvoering*
- Verbouwen stallingen tot verblijf hoesveterisme (Vladslo)
- Verbouwen woning met uitbreiding dokterspraktijk (Brugge)
- Verbouwen eengezinswoning met Bed & Breakfast (Brugge) *in uitvoering*
- Uitbreiding kledingzaak (Brugge) *in uitvoering*
- Verbouwen en uitbreiden van een supermarkt (Kortrijk) *in uitvoering*
- Verbouwen industrieel pand tot loft (Izegem)

Arch. Kurt Vandenbogaerde: "Het politiekantoor van Beernem, dat ik samen met Pascal Stroobandt en Wim Deschepper heb ontworpen (zie schets en foto), gaf mij ervaring om mee te dingen naar de eerste prijs als freelancemedewerker van Architectenburo APS. Voor die wedstrijd moest een politiekantoor voor Blankenberge ontworpen worden"

de bouwvoorschriften."

Van een vleugje onderhuidse humor is 4-mail niet vies. In de twee huisjes in de Brugse binnenstad die Vandenbogaerde tot een geheel omvormde, tekende hij tussen de gebouwen op de muur moedwillig een kniplijn met schaar. "Humor vind ik belangrijk. Waarom? Het kniplijntje wordt meteen een onderwerp van gesprek. Het is een opener op de architectuur en het interieur. En het tekent ook de situatie in Brugge. De huizen zijn er niet groot en toch krijg je voor een verbouwing vaak de vraag toegeworpen of je het groter kan doen lijken." Een open communicatie met zijn bouwheren beschouwt de architect dan ook als een prioriteit. "Het zijn echte vraaggesprekken. Ik moet erachter zien te komen hoe mensen leven en werken. Wat beweegt mensen? Hoe trendgevoelig zijn ze? Vandaag is het minimalisme, morgen Blob-architectuur. Ik probeer mensen te doorgronden en te peilen naar hun verwachtingen, maar ook naar hun manier van leven. Als je de functie goed kent, dan komt de vorm achteraf. Ik ben zeker niet van het principe 'form follows function', maar een gebouw moet werken of kloppen. Een gebouw kan verschillende functies krijgen, alleen moet je dan een andere indeling maken en je gebouw aanpassen."

BELANG VAN MATERIAAL

Er zit een zekere rationaliteit in de ontwerpvisie van Kurt Vandenbogaerde. Maar de logica vraagt om een materialisatie en daar spelen subjectieve elementen hun rol. "Hoe je van A naar B gaat of van A naar C kijkt, dat kan je uittekenen. Maar de materialisatie is een ander paar mouwen. Ik noem het voorbeeld van een smalle lange gang. Die zal ik nooit ruw laten uitvoeren. Het is beter te kiezen voor zachtere materialen. Voor mij is een spel tussen harde en zachte materialen erg belangrijk. Ze roepen bovendien andere connotaties op in de syntaxis van je architectuur. Nu is de ervaring dat het materiaal oproept, voor iedereen anders. Ik vraag aan mijn opdrachtgevers vaak wat inspireert, welke schilderijen spreken u aan? Welke materialen vindt u betekenisvol."

"De opdrachtgevers aansturen, dat moet natuurlijk ook in ons vak. We nemen een vertrouwenspositie in en informeren op de eerste plaats onze bouwheren. Op die momenten ontpopt een architect zich als een psycholoog. Uiteindelijk ben ik als architect verantwoordelijk of mensen zich al dan niet goed voelen op de plekken waar ze wonen en werken."

KLEUR

"Kleuren geven het gemoed weer. Bepalen een stemming. Je moet maar eens rondkijken. Fast-foodketens storten zich graag op rood. Het is een kleur die de jacht verbeeldt en voor een stuk onrust oproept. In een fastfoodrestaurant tafel je nooit. Je zit, niet meer dan dat. Voor mijn projecten mogen er best kleuren zijn maar het is de kunst ze te doseren. In de keuken van de twee samengevoegde huisjes had ik een wand met warmrode bordverf geschilderd. Dat was genoeg. De rest van de woning was overwegend wit. En dat was niet door de mode van wit. Wit vergroot de kleine volumes. En ik kon er ook genieten van de weerkaatsing van de vlammen op de witte schoorsteen."

Wie kleur zegt denkt aan licht. Kleur is een middel om licht uit te drukken gaf Matisse ooit te kennen. Die les heeft ook Kurt Vandenbogaerde goed begrepen. "Het noorderlicht is van belang in bedrijven waar bepaalde voorwerpen op hun kleurkwaliteit worden beoordeeld. Sheddaken laten daarvoor het neutrale noorderlicht toe. Overigens had Rembrandt zijn atelier op het noorden gericht, precies omwille van de diffuse lichtkwaliteit."

ORIENTATIE

"Elk perceel presenteert een andere omgeving", zegt Kurt Vandenbogaerde. Vandaar dat hij zoveel belang hecht aan de oriëntatie van een gebouw. "Je moet rekening houden met licht, inkt, lawaai, groen en zo meer. Voor mijn architectuur speelt de context enorm mee. Het nieuwe politiekantoor in Blankenberge bewijst hoe belangrijk oriëntatie wel is." Vandenbogaerde dong toen mee naar de eerste prijs als freelancemedewerker van Architectenburo APS.

De opdracht was om het politiekantoor uit te breiden. Geen eenvoudige opgave want het gebouw paalt aan een stadspark. "Ik had reeds ervaring met het politiekantoor van Beernem, dat ik samen Pascal Stroobandt en Wim Deschepper heb ontworpen. Voor het politiekantoor in Blankenberge kreeg ik de volledige verantwoordelijkheid op mijn schouders. Ik had de situatie grondig geanalyseerd. Ofwel bouw je verder op het gebouw. Ofwel kies je voor uitbreiding maar dan zou het aanpalende park terreinverlies lijden. Uiteindelijk heb ik de nieuwe gebouwen in de grond gestoken. De groene daken zouden dan via een helling tegen de gebouwen een parkfunctie krijgen. De oude en nieuwe gebouwen worden met een centrale as verbonden. Rond de gebouwen zijn water-

partijen voorzien die niet alleen esthetisch een barrière creëren maar ook voor koelte zorgen. Daarnaast had ik gewerkt met kleuren waardoor het publiek zich meteen kan oriënteren om te weten waar welke diensten zich bevinden. Een voordeel van deze oriëntatie is dat het park op die manier altijd bewaakt wordt vanuit de kantoren."

OUT OF THE BOX

Dat Kurt Vandenbogaerde graag out of the box denkt, bewees hij eveneens met de bouw van de Skoda garage in Brugge voor APS. Hij ontwierp een staalskelet en combineerde het met panelen in cellenbeton, en paste plaatselijk zichtbeton toe. "Ik heb toen heel goed naar het functioneren van zo'n garage gekeken. Als klanten een nieuwe auto ophalen moeten ze comfortabel kunnen buitenrijden. En ook heb ik de ramen zeer hoog opgetrokken om de blik van de toeschouwer of potentiële koper beter te sturen. De auto's moet je van buiten goed zien staan en het zicht mag niet gehinderd worden door schreeuwerige campagnes op de ruiten." □

Voor de bouw van een garage – een freelanceproject voor Architectenburo APS – paste Vandenbogaerde panelen in cellenbeton toe, geplaatst op een staalskelet